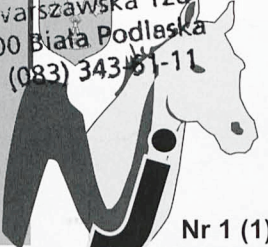

REGIONIE
Ur. warszawska 12a
21-500 Biała Podlaska
tel. (083) 343 61-11

Nr 1 (1)

Nowiny janowskie

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

2004

KWIECIEŃ - MAJ

Życzymy 200 lat!

W imieniu Rady Powiatu Białskiego
Szanownej Jubilatce
Pani Władysławie Szarawskiej
składam serdeczne życzenia
zdrowia pomyślności i 200 lat życia.

Przewodniczący Rady
Powiatu Białskiego
Marek Maleszyk

Foto: Roman Petrynik

„Piszcie o sobie sami, bo jak Was opiszą inni, to siebie nie poznacie...”

M. J. Piłsudski

Szanowni Państwo

Samorząd obecnej kadencji (z braku funduszy) zrezygnował z wydawania lokalnego miesięcznika „Nowiny Janowskiej Gminy”, które były źródłem informacji dla społeczeństwa w naszej małej ojczyźnie oraz dla wielu Janowiaków w kraju i za granicą jak też dla gości przyjezdnych.

Do chwili obecnej nikt nie podjął się trudu, aby wznowić wydawanie tego czasopisma. W związku z powyższym podjąłem działania, aby wypełnić tę lukę i zostawić „śląd na ziemi”.

Janów Podlaski, stolica duchowa Podlasia Południowego o ponad pięciowiekowej historii, powinien mieć czasopismo społeczno-kulturalne, którego pierwszy numer macie Państwo w ręku.

Zmieniona szata graficzna, nie rymujący się tytuł „Nowiny Janowskie” w formacie A4, na razie będzie miesięcznikiem czarno-białym. Dzięki przychylności Starostwa Powiatowego w Białej Podlaskiej w przyszłości jest szansa na część kolorową i zwiększenie objętości, ale wiąże się to z kosztami i zmianą zasad wydawania. Pierwszy

egzemplarz wysłany został do Biblioteki Narodowej w Warszawie, aby uzyskać numer ISSN.

Cieszy mnie bardzo, że już znaleźli się chętni społecznicy do współredagowania tego miesięcznika, których nazwiska znajdziecie Państwo w tym numerze i w następnych. Dziękuję bardzo serdecznie za ich zaangażowanie i poparcie tej inicjatywy. Zapraszam do współpracy wszystkich chętnych, starszych i młodzież z naszych szkół.

Będziemy prezentować nie tylko Janów, ale wszystkie miejscowości naszej gminy od Woroblina do Starego Bubl i od Wygody do Klonownicy Plac i Polinowa. W każdej miejscowości powinien być „korespondent” Nowin Janowskich. Będziemy pisać o wszystkich wydarzeniach społecznych, gospodarczych, kulturalnych, oświatowych, sportowych, religijnych, historycznych i innych. Będą wspomnienia kresowiaków i kombatantów. Znajdą się też informacje z życia gminy i powiatu oraz związane z integracją w UE; o wszystkim pozytywnym i negatywnym (oby tego było jak najmniej). Wiele tematów podpowie czas i szanowni państwo.

*Życzę miłej lektury, pozdrawiam,
radny powiatu bialskiego*

Ryszard Boś

Nr 1/2004

Nowiny
Janowskie

Wydawca: Ryszard Boś Radny Powiatu Bialskiego-Ziemskiego

Zespół Redakcyjny: Michał Bechta, Ryszard Boś, Dorota Dacewicz, Ewa Kociubińska, Beata Kotlarczuk, Roman Petrynik, Edyta Semeniuk

Adres Redakcji: Nowiny Janowskie ul. Dominikańska 5, 21-505 Janów Podlaski
tel. 083 3413157, e-mail nowinyjanowskie@wp.pl

DRUK: Zakład Poligraficzny AWA-DRUK Radzyń Podlaski, ul. Dąbrowskiego 4a,
tel/fax (o83) 352 25 91

Janów Podlaski maj 2004r.

Szanowni Państwo mieszkańcy i przyjaciele Janowa Podlaskiego

W środowisku pasjonatów Janowa Podlaskiego narodził się pomysł stworzenia i wydania drukiem publikacji poświęconej naszej miejscowości.

W zamysłach osób zaangażowanych w to przedsięwzięcie będzie to kilkudziesięciostronicowy folder zawierający zarówno opisy historyczne (od początku powstania Janowa Podlaskiego), z jego zabytkami, kształtowaniem się zabudowy jak również i obejmujący czasy nam współczesne.

Na pewno będzie wiele pytań, po co?, przecież jest stosunkowo dużo publikacji o Janowie Podlaskim. Zapewne jest w tym wiele prawdy aczkolwiek żadne broszury, czy kartki pocztowe, chociaż spełniają określoną rolę nie są w stanie zastąpić ukazanej chronologicznie i popartej bogatym materiałem zdjęciowym (często dotychczas nie publikowanym), panoramy historycznej Janowa Podlaskiego zarówno w czasach jego świetności jak i upadku.

Publikacja adresowana jest do szerokiego kręgu osób, zarówno do mieszkańców jak i turystów (planujemy równoległe tekst w języku angielskim). Na pewno skorzysta z niej młode pokolenie. Pragniemy ukazać rzeczywistość tą odległą i nam współczesną, chcemy wyeksponować to, co czyni z Janowa Podlaskiego zakątek znany i uznany nie tylko w kraju, lecz i za granicą.

Myślimy, że naprawdę warto, podejmujemy się takiego wyzwania.

Chcemy, aby pokolenie ludzi żyjących w Janowie Podlaskim w nowym tysiącleciu również pozostawiło po sobie ślad tym, którzy żyć będą po nas.

Niestety prawa ekonomii są nieubłagane. Jest to, choć niewielka, lecz inwestycja, którą przy odrobinie dobrej woli z Państwa strony uda się sfinansować.

Dlatego zwracamy się o wsparcie. Jednocześnie jesteśmy otwarci na pomysły i sugestie z Państwa strony, co do formy realizacji tego przedsięwzięcia.

Inicjatywa wydania folderu zrodziła się wśród członków Stowarzyszenia Przyjaciół Janowa Podlaskiego.

Dla zainteresowanych wsparciem finansowym podajemy numer konta bankowego:

Bank Spółdzielczy w Białej Podlaskiej
O/Janów Podlaski
43 8025 0007 0391 4834 2000 0010
z dopiskiem „**darowizna na Folder o Janowie Podlaskim**”

Stowarzyszenia Przyjaciół Janowa Podlaskiego

3 Maja w Janowie Podlaskim

MAJOWA JUTRZENKA

„Witaj majowa jutrzhenko
świeć naszej polskiej krainie”

Foto: Roman Petrynik

Uroczyscie obchodzono w Janowie Podlaskim 213 rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja przez Sejm Czteroletni w 1791r.

Przed kolegiatą zebrały się poczty sztandarowe i delegacje: Zespołu Szkół im. Adama Naruszewicza, Gimnazjum im. Jana Pawła II, Szkoły Podstawowej im. Czesława Tańskiego, Stadniny Koni, Kombatantów AK, Straży Granicznej, Stowarzyszenia Przyjaciół Janowa Podlaskiego, rady gminy i powiatu, pracownicy Urzędu Gminy z wójtem na czele oraz licznie zebrane społeczeństwo.

Gdy orszak wchodził do świątyni chór „Janowianie” wykonał trzy pieśni patriotyczno-maryjne z “Bogurodzicą” jako pierwszą. Mszę Św. w intencji Ojczyzny celebrowało trzech księży, kazanie patriotyczne wygłosił ks. kanonik **Tadeusz Karwowski**.

Następnie delegacje zeszły do krypty biskupów i złożyły wieńce oraz kwiaty przy sarkofagu Adama Naruszewicza, współtwórcy Konstytucji 3 Maja. Po wyjściu ze świątyni złożono wieńce i kwiaty pod pomnikami na skwerku i w centrum Janowa.

Po południu w GOK odbyła się akademie, na której wystąpił zespół dziecięcy i chór „Janowianie” kierowany przez **Ireną Olichwiruk** (na fotografii). Pieśni patriotyczno-narodowe i wojskowe przeplatały się z recytacjami dzieci i młodzieży. Zabrzmiał też hymn UE... a na zakończenie „Rota”, którą śpiewała również publiczność. **Julian Żmudziński** zaprezentował swoje najnowsze fraszki pro i anty-unijne.

Dziękując za udział w akademii Dyr. GOK wręczyła słodycze dla najmłodszych artystów.

ILU BEZROBOTNYCH?

Jak informuje kierownik Powiatowego Urzędu Pracy w Białej Podlaskiej **Edward Tymoszyński** z terenu gminy Janów Podlaski w I kwartale br. zarejestrowane były **384 osoby**, w tym 180 kobiet i 204 mężczyzn.

Z prawem do zasiłku 25 osób, w tym 12 kobiet, mężczyzn 13. Absolwentów szkół 17. Ogólnie bezrobocie utrzymuje się na tym samym poziomie.

Pracownicy PUP przyjadą do Urzędy Gminy w Janowie Podlaskim i przeprowadzą obsługę bezrobotnych w dniach 11.V, 15.VI, 13 i 27.VII.

W powiecie bialskim gmina Janów Podlaski jest pierwszą, w której bezrobotnych rejestruje się na miejscu.

E.B

Zakład w Klonownicy

Zakład produkcyjno - usługowy "KOMPA" w Klonownicy utworzony w 1992 roku na bazie byłego POM Klonownica. Już 12 lat (po sprywatyzowaniu) kontynuuje dawne, wieloletnie tradycje.

W zakładzie produkuje się wiele części do maszyn rolniczych oraz prowadzi działalność usługową w zakresie napraw tych maszyn. Zakład w szczególności specjalizuje się w remontach kapitalnych wszelkiego rodzaju podnośników do traktorów. Załoga, która w większości wywodzi się z byłego POM-u jest gwarancją dobrej jakości produkcji usług.

Wszystkimi pracami kieruje mgr inż. **Zenon Stanilewicz**, który prawie całe swoje życie zawodowe przepracował w tym zakładzie.

Aleksander Kompa.

W Janowie buduje się!

Foto. R. Petrynik

Jan Korneszczuk na ul. Skalskiego, gdzie obecnie zakładana jest kanalizacja. Więcej informacji na temat infrastruktury sanitarnej w Janowie w następnym numerze.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Biuro Powiatowe w Białej Podlaskiej

INFORMUJE

Biuro Powiatowe ARiMR od 15.04.04 zaangażowane jest w przyjmowanie od rolników powiatu bialskiego "Wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich do gruntów rolnych lub o przyznanie płatności z tytułu wsparcia działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania na rok 2004".

Ustawowy termin składania tych wniosków upływa 15 czerwca 2004 r. (Został przedłużony do **30 czerwca. dop. red.**) W celu umożliwienia rolnikom złożenia wniosku w terminie, Biuro Powiatowe ARiMR w Białej Podlaskiej przy ulicy Piłsudskiego 38 przyjmuje interesantów w godzinach 6.00 - 22.00.

Od 24 maja b.r. w każdym Urzędzie Gminy pracownicy ARiMR pełnią codzienne dyżury udzielając konsultacji oraz przyjmują wnioski. Wspólnie z pracownikami Agencji dyżury pełnią pracownicy ODR, Izby Rolniczej i innych instytucji współpracujących z ARiMR. Szacujemy, że w powiecie bialskim uprawnionych gospodarstw do złożenia wniosków o płatności bezpośrednie będzie około 15000.

Do 28.05.2004 Biuro Powiatowe zarejestrowało 14492 gospodarstw rolnych, z których 3852 złożyło wnioski o przyznanie płatności bezpośrednich. Codziennie do biura wpływa około 500 wniosków o płatności, wykazując tendencję wzrostową. Zakładamy, że wszyscy rolnicy, którzy zechcą złożyć wnioski o płatności zdążą dokonać tego w ustawowym terminie. Jeżeli, ktoś z rolników nie zdąży złożyć wniosku do 15.06.2004 może to uczynić jeszcze do 10 lipca 2004 r. musi się jednak liczyć z tym, że za każdy dzień zwłoki po 15.06.2004 będzie miał potrącony 1% wartości z należnej dopłaty.

W ramach bieżącej pracy Biura Powiatowego ARiMR w Białej Podlaskiej prowadzi cały zakres prac związanych z identyfikacją i rejestracją zwierząt, przygotowuje się do wdrażania Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2006 oraz innych zadań powierzonych do realizacji w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Kierownik Biura Powiatowego
Andrzej Ciesielczuk

OGÓLNOPOLSKI TURNIEJ BEZPIECZEŃSTWA W RUCHU DROGOWYM

Foto: Iwona Czuchan

ELIMINACJE REGIONALNE

W dniu 21.04.2004r. w Publicznym Gimnazjum w Janowie Podlaskim odbyły się Eliminacje Regionalne Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym. Cele Turnieju to podnoszenie kultury motoryzacyjnej społeczeństwa i działanie na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym bezpieczeństwa młodzieży szkolnej poprzez:

- 1) popularyzowanie zasad bezpiecznego poruszania się po drogach,
- 2) kształtowanie partnerskich zachowań na drodze wobec innych uczestników ruchu,
- 3) popularyzowanie podstawowych zasad i umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej,
- 4) popularyzowanie roweru jako środka transportu, a także rekreacji i sportu.

Turniej zorganizowany został przez Automobilklub Białkopodlaski. Współorganizatorami byli: Publiczne Gimnazjum w Janowie Podlaskim, Delegatura Kuratorium Oświaty w Białej Podlaskiej, Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Białej Podlaskiej, Starostwo Białskie, Urząd Miasta Biała Podlaska, Komenda Miejska Policji w Białej Podlaskiej.

W Turnieju uczestniczyły trzyosobowe drużyny reprezentujące gimnazjalistów poszczególnych gmin oraz drużyny reprezentujące gimnazja z Białej Podlaskiej. Łącznie 13 zespołów. Konkurs Turniejowy składał się z dwóch części:

I. Zadanie teoretyczne. Był to bardzo trudny test składający się z 25 pytań wielokrotnego wyboru, co oznacza, że z trzech wariantów odpowiedzi poprawne mogą być jedna, dwie lub trzy odpowiedzi. O poziomie trudności świadczy fakt, że wielu kierowców po świeżo zdanym egzaminie miało poważne kłopoty z udzieleniem poprawnych odpowiedzi.

2. Zadanie praktyczne. Polegało na pokonaniu na rowerze sprawnościowego toru składającego się z następujących przeszkód:

- przedmiot do przewożenia,
- korytarz z desek,
- ślalom kółkowy /zmijka/,
- ślalom z ograniczeniem,
- bramka wisząca,

- łożka. Także tor sprawnościowy był na tyle trudny, że żaden z członków komisji egzaminacyjnej nawet nie próbował go pokonywać uważając, że bezbłędne jego przejechanie wymaga wręcz mistrzowskiego opanowania roweru. Zawodnicy natomiast radzili sobie całkiem dobrze.

Pierwsze miejsce zajęła drużyna z Łomaz, tym samym uzyskując tytuł Mistrza Regionu; I wicemistrzem została drużyna Gimnazjum nr 5 z Białej Podlaskiej, a II Wicemistrzem zaś drużyna z Gimnazjum nr 4 w Białej Podlaskiej. Szkoły uczestniczące w turnieju otrzymały dyplomy uczestnictwa. Gimnazjum w Janowie podlaskim uzyskało 6 miejsce. Dzięki sponsorom, którymi byli Starosta Bialski, Prezydent Miasta Biała Podlaska i UNIQA Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. trzy zwycięskie drużyny otrzymały puchary, a ich członkowie atrakcyjne nagrody rzeczowe w postaci wyposażenia i akcesoriów rowerowych.

Puchary i nagrody wręczyli reprezentanci darczyńców: reprezentująca starostę **Tadeusza Łazowskiego** – Pani **Elżbieta Głowińska**, reprezentujący prezydenta **Andrzeja Czapskiego** – Pan **Krzysztof Starosielec** oraz dyrektor przedstawicielstwa UNIQA i równocześnie prezes Automobilklubu Białkopodlaskiego – Pan **Marek Łysakowski**.

W przygotowanie i zorganizowanie turnieju oprócz już wymienionych osób wiele pracy i zaangażowania włożyli także **Anna Borowska** z Kuratorium Oświaty i **Zbigniew Domański** – sekretarz Automobilklubu. Najwięcej zaś napracowali się kierownicy konkurencji turniejowych (teoretycznej i praktycznej) **Stanisław Śledź** i **Zdzisław Kozłowski** – obaj są przewodniczącymi Komisji Automobilklubu. Szczególne uznanie należy się gospodarzom tj. władzom gminy i Gimnazjum w Janowie Podlaskim, które zapewniły nie tylko znakomitą wiosenną pogodę w tym piękne słońce ale profesjonalnie przygotowali teren Turnieju i warunki do pracy organizatorom i komisji sędziowskiej oraz zadbali o posiłek dla uczestników Turnieju.

FINAŁ WOJEWÓDZKI

W dniu 09.05.2004r. w Publicznym Gimnazjum im. Jana Pawła II w Janowie Podlaskim odbył się Finał Wojewódzkiego Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym. Gospodarzami Turnieju byli Wójt Gminy Janów Podlaski - **Jacek Hura** oraz dyrektorzy: Gimnazjum – **Leszek Chwedczuk** i Szkoły Podstawowej w Janowie Podlaskim – **Irena Semeniuk**.

W Turnieju uczestniczyły trzyosobowe drużyny reprezentujące najlepsze gimnazja z 19 powiatów województwa lubelskiego. Konkurs Turniejowy składał się z trzech części:

I. Zadanie teoretyczne

II. Zadania praktyczne

Najtrudniejszy okazał się tor sprawnościowy ,bezbłędne przejechanie takiego toru wymaga wręcz mistrzowskiego opanowania roweru. Mimo to zawodnicy radzili sobie całkiem dobrze.

III. Jazda w miasteczku ruchu drogowego

Ten element konkursu sprawdzał umiejętność stosowania przepisów o ruchu drogowym w praktyce. Każdy z uczestników musiał przejeżdżając różnorodne skrzyżowania dotrzeć do pięciu wyznaczonych punktów sam programując sobie trasę. Sędziowie (fachowcy z

dokończenie ze s. 5

OGÓLNOPOLSKI TURNIEJ BEZPIECZEŃSTWA W RUCHU DROGOWYM

Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji) odnotowywali każde uchybienie przepisom i zasadom ruchu drogowego, które karane było punktami karnymi. Był to najbardziej korzystny dla uczestników test ponieważ, aż 11 z nich wykonało tę próbę bezbłędnie. Ci zawodnicy na pewno nie będą stanowili zagrożenia na naszych drogach.

W klasyfikacji indywidualnej zwyciężył – **Kamil Wardach** z Powiatowego Gimnazjum Nr 2 w Biłgoraju /92 punkty/ kolejne miejsca zajęli: II - **Wojciech Pikuta** także z Powiatowego Gimnazjum Nr 2 w Biłgoraju /90 pkt/, III- **Mateusz Czekerda** z Gimnazjum w Opolu Lubelskim /90pkt/. Wcześniej na tych samych zasadach przeprowadzone zostały eliminacje powiatowe, gminne i szkolne w większości szkół w województwie lubelskim. Wszyscy uczestniczący na poszczególnych etapach Turnieju uczniowie, podczas przygotowań i eliminacji wszystkich szczebli podnieśli swój poziom wiedzy teoretycznej o przepisach ruchu drogowego, jak też umiejętność poruszania się na rowerze. Należy się spodziewać, że niewątpliwie poprawi to stan bezpieczeństwa na naszych drogach, a być może ocali życie lub uchroni przed wypadkiem któreś z tych dzieci.

Dzięki sponsorom zwycięskie drużyny otrzymały puchary i nagrody w postaci radiomagnetofonów i przenośnych odtwarzaczy. Sponsorami byli Wojewoda Lubelski, Marszałek Województwa Lubelskiego, Kurator Oświaty w Lublinie, dyrektorzy WORD w Lublinie i Białej Podlaskiej, UNIQA Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.,

Foto: Roman Petrynik

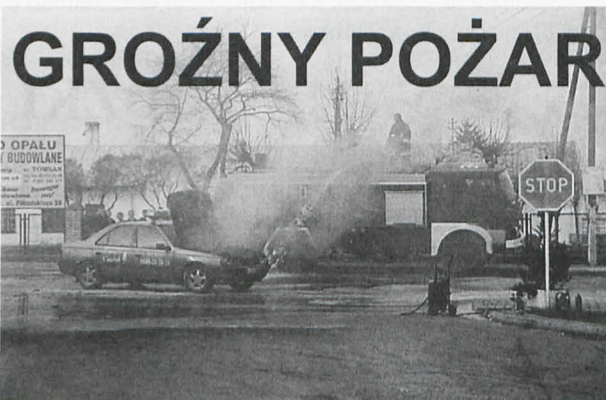
Powszechny Zakład Ubezpieczeń, Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA, Wójt gminy Janów Podlaski.

Impreza mogła się odbyć dzięki pomocy rowerowego sklepu firmowego GIANT **Edwarda i Michała Gładochów**, który zapewnił sprzęt do jazdy sprawnościowej na torze przeszkód i w miasteczku ruchu drogowego.

Wiele uznania należy się gospodarzom tj. władzom gminy i obydwu szkół w Janowie Podlaskim, którzy profesjonalnie przygotowali teren Turnieju i zapewnili wręcz komfortowe warunki do pracy organizatorom i komisji sędziowskiej oraz zadbali o posiłek dla wszystkich uczestników Turnieju. Zawody odbyły się przy lepszej niż zapowiadały prognozy pogodzie co dodatkowo podniosło ich urok i atrakcyjność.

Uczestnicy konkursu dzięki uprzejmości władz samorządowych oraz dyrektora stadniny Koni w Janowie Podlaskim mieli możliwość zwiedzenia stadniny.

Iwona Czuchan

19.03.2004 r. w centrum Janowa Podlaskiego, w bezpośrednim sąsiedztwie stacji paliw ORLEN, w czasie podjazdu do tankowania benzyny zapalił się samochód osobowy, który był wyposażony w instalację gazową. Po nieudanej próbie gaszenia gaśnicą przenośną, niebezpieczny pożar ugasiła dopiero wezwana jednostka OSP z Janowa Podlaskiego. Przybyła również jednostka gaśnicza z Zawodowej Straży PSP z Białej Podlaskiej, gdyż pożar mógł się przenieść na dystrybutory, co groziło poważnymi następstwami. Na szczęście nikt z ludzi nie ucierpiał.

Tekst i foto: R. Petrynik

AVE MARYJA

W sobotę 22 maja w Leśnej Podlaskiej pod patronatem Starosty Białskiego odbyły się eliminacje X PODLASKIEGO FESTIWALU PIEŚNI MARYJNEJ, w którym uczestniczyło 31 zespołów i solistów z całego powiatu białskiego.

Wszyscy kolejno śpiewali na część i chwałę Matki Boskiej. Jednym z nich był chór „Janowianie” pod kierownictwem **Ireny Olichwiruk**, który wykonał dwie pieśni „Pozdrawiam ciebie Matko” i „Błogosław Matko naszej polskiej ziemi tej przebogatej w nieszczęścia i łzy”.

Jako solistka wystąpiła **Czesława Rogalska** z Janowa Podlaskiego i za piękną pieśń “Ave Maryja” w swojej kategorii otrzymała II nagrodę. Po eliminacjach chór „Janowianie” śpiewał dla leśniańskiej publiczności piosenki świeckie, za które otrzymał gorące brawa.

J.R.

Festiwal Kapel i Śpiewaków

W dniu 1 maja 2004 r., jak co roku w Janowie Podlaskim odbyły się eliminacje powiatowe do XXXVIII Ogólnopolskiego Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu.

W bieżącym roku do GOK w Janowie Podlaskim zgłosiło swój udział w przeglądzie 18 wykonawców. Janowski przegląd dzięki różnorodności tematycznej i stylistycznej mógł podobać się wszystkim grupom wiekowym zgromadzonej publiczności.

Kapele i zespoły śpiewacze dały piękny popis umiejętności i przywiązania do ludowych tradycji, a o ich pielęgnowaniu świadczy fakt, że w przeglądzie część wykonawców występowała po raz pierwszy. Bardzo dobre wrażenie na publiczności zrobiły

zespoły śpiewacze z Mani (gmina Międzyrzec Podlaski) oraz z Rozwadówki (gmina Sosnowka) występujące po raz pierwszy z wielkim humorem i werwą. W zespole ludowym z Mani śpiewa kilkuletnia Natalia. Młodych zwolenników folkloru można było również zauważyć w zespołach z Drelowa, Woskrzenic, Rozwadówki i Rossosza. Przegląd dowodzi, że coraz więcej młodych ludzi gra na instrumentach muzycznych i idzie w ślady swoich, wiernych tradycji poprzedników. Gromkimi brawami obdarzyła publiczność występ duetu 10 – letniej **Patrycji Kaźdion** i 60 – letniej **Alfredy Szulc** z Woskrzenic.

W przeglądzie nie zabrakło wiejskich muzykantów z Wólki Polinowskiej – kapeli rodzinnej

Nitychoruków. Ogromny podziw wśród zebranych wzbudził występ oryginalnego zespołu Bagnoszki z Drelowa, który wiernie odtworzył charakter wieczorków ludowych z okolic Międzyrzecza Podlaskiego. Przegląd uświetnił wyśmienity skrzypek **Zdzisław Marczuk** z dziecięcą kapelą sąsiedzką z Zakalinek, wykonującą z ogromną werwą polki i oberki.

W konkursie uczestniczył zespół folklorystyczny z Jakówek z gm. Janów Podlaski (na fotografii), w 2003 roku obchodzący swoje 35-lecie. Zespół, który za swój dorobek artystyczny otrzymał trzykrotnie nagrodę na Europejskich Nadbużańskich Spotkaniach Folklorystycznych w Sokołowie Podlaskim.

Przewodniczący jury prof. **Jan Adamowski** z Zakładu Kulturoznawstwa UMCS w Lublinie był pełen podziwu dla bogactwa treści i form prezentowanego przez wykonawców repertuaru.

Do eliminacji Wojewódzkiego Przeglądu Kapel i Śpiewaków Ludowych jury wytypowało: Kapelę z Zakalinek - laureata Kazimierzowskiej Baszty i nagrody im. Oskara Kolberga, „Bagnoszki” z Drelowa, zespół ludowy z Rossosza i zespół folklorystyczny z Jakówek.

Janowski przegląd dowiódł że folklor trzyma się dobrze.

*Marianna Tumiłowicz,
foto: R. Petrynik*

Fraszki unijne

Juliana Żmudzińskiego

Wszystko wspaniałe, prostolinijne,
Bo nowoczesne jest, bo unijne.
Unijna poczta, unijna gmina..
Przemysł i handel wódki i wina.
Unijna żona, unijne dzieci,
Nawet słoneczko unijnie świeci.
Unijna władza, administracja
I praworządność i demokracja
Tylko niechaj mi ktoś powie głośno,
O ile biednym zarobki wzrosną?

Twierdzą...

Twierdzą mądrzy ludzie:
Nie liczymy na cudze.

Bez zmian

Ten, co dziś ma niewiele złotych,
Z euro też będzie miał kłopoty.

Porada

Bądźmy pracowici, oszczędni, rozumni
A zysk osiągniemy z przywilejów Unii.

Nadzieja

Kiedy odeszła bieda ze wschodu,
Może dobrobyt przyjdzie z zachodu?

Obawa

Boi się robotnik i urzędnik z chłopkiem
A żeby nie zostać unijnym parobkiem.

SZKOLNICTWO I TRADYCJE OŚWIATOWE W JANOWIE PODLASKIM

W historii Janowa Podlaskiego i okolic poczesne miejsce zajmowały zawsze sprawy związane z oświatą i wychowaniem. Niewiele jednak pozostało spisanych świadectw o rozwoju oświaty i szkolnictwa w tym rejonie. W dziejach polski ziemia janowska zbyt często stanowiła szlak przemarszu wypraw wojennych i teren grabieży, dlatego niewiele dowodów dawnej aktywności oświatowej pozostało do dnia dzisiejszego. Księgozbiory i archiwum biskupie były częstokroć plądrowane i grabione. Ostatnia wojna przyczyniła się do ich całkowitego zniszczenia. Niektóre dokumenty dotyczące oświaty i wychowania w Janowie przechowują dziś archiwa centralne w Warszawie - Archiwum Główne Akt Dawnych i archiwum w Radzynie Podlaskim, a także archiwa kościelne, między innymi w Siedlcach. Szkolnictwo i tradycje oświatowe w dawnej historii Janowa Podlaskiego wiążą się z : istnieniem seminarium duchownego i szkoły powszechnej.

Duże znaczenie dla życia oświatowego w Janowie Podlaskim miała decyzja o zorganizowaniu seminarium duchownego. Podjęto ją podczas sesji generalnej Kapituły Katedralnej w Łucku w dniu 27 maja 1684r. Seminarium początkowo mieściło się w części zamku biskupiego, a w okresie późniejszym w budynkach przy kolegiacie.

Natomiast pierwsze wzmianki o szkole mieszczącej się w Janowie Podlaskim pochodzą z roku 1570 tj. z okresu świetności miasta. Mówią one, że w Janowie mieściła się wówczas szkoła parafialna o dwu oddziałach. Od czasu powstania Akademii Białskiej nauczycieli do szkoły zapewniał rektor tejże Akademii w porozumieniu z rezydującym w Janowie biskupem. Pensję wypłacał nauczycielom janowski magistrat zaś grunta, ogrody, opał i przemiał zboża gwarantował skarb biskupi.

Analizując ślady dawnej aktywności oświatowej mieszkańców Janowa można stwierdzić, że szkoła istniała nieprzerwanie od 1570 roku do chwili obecnej. Zmieniały się jej formy organizacyjne, obowiązujące programy nauczania, ale pozostawała ona stałym elementem miejscowego środowiska.

W okresie poprzedzającym III rozbiór Polski budynek szkolny spłonął podczas wielkiego pożaru, przeniesiono więc nauczycieli i dzieci do budynku szpitala wzniesionego przez biskupa Adama Naruszewicza. Ówczesny nauczyciel utrzymywał się z wydzielonego kawałka ziemi ornej, „płacy kościelnej i składek miasta do 1818r.”. W okresie istnienia Królestwa Kongresowego nauczyciel zamieszkiwał nadal w tym samym budynku szpitalnym, utrzymywał się z funduszu spadkowego, dochodów z ziemi, tzw. Zaborka młyńskiego, a także niewielkiego ogródka oddanego do jego dyspozycji.

Szkołą elementarna istniała w Janowie Podlaskim również w okresie międzypowstaniowym. Nauczyciel szkoły otrzymywał wówczas wynagrodzenie w wysokości 90 rubli srebrem rocznie. Wybuch i upadek powstania styczniowego w Królestwie Polskim pogorszył położenie szkoły elementarnej w Janowie Podlaskim.

W roku 1905 mieszkańcy Janowa Podlaskiego wzięli czynny udział w walce o szkołę Polską. Ówczesny proboszcz ks. Teofil Kowalski prowadził szkołę, w której języka polskiego uczyły Pelagia Parandowska oraz Julia i Stanisława Lipskie. Natomiast inne mieszkanki Janowa m.in. Zofia Chomicz, Maria Toczyńska uczyły dzieci języka polskiego we własnych domach. Cdn.

Ewa Kociubińska

Życzymy

dla pani Władysławy Szarawskiej z Janowa Podlaskiego, która 14.IV.2004 ukończyła 100lat.

Dostojna Jubilatka w otoczeniu rodziny Brzezińskich, Korniluków oraz T. Ruszkowskiej i J. Bechty.
Foto: Roman Petrynik

W tym dniu po Mszy Św. w intencji jubilatki celebrowanej przez ks. kanonika **Tadeusza Karwowskiego** władze samorządowe, pracownicy przedszkola (tam właśnie przez wiele lat pracowała) oraz przedszkolaki złożyli jej życzenia i kwiaty. Następnie odbyło się urodzinowe spotkanie przygotowane przez załogę przedszkola.

Czy istnieje recepta na długowieczność?

Z tym pytaniem i innymi zwróciła się do Władysławy Szarawskiej **Beata Kotlarczuk**.

Jak czuje się pani w roli najstarszej mieszkanki gminy Janów Podlaski?

- Żle się mam, bom człowiek starszy. Mój wzrok i słuch nie jest już najlepszy. Ale jakoś sobie radzę. Nie narzekam. Mam emeryturę, więc bez chleba nie jestem.

Osiągnęła pani wiek, o jakim każdy z nas marzy. Czy jest na to recepta? Może stosuje pani jakieś specyficzne środki lecznicze, np. domowej roboty?

- Nie. Nie mam specjalnej recepty ani takich domowych produktów. Moim zdaniem na wielką starość nie ma lekarstwa.

Czy odżywianie ma wpływ na nasze życie?

- Tak. Sposób odżywiania jest bardzo ważny. Powinniśmy zwracać szczególną uwagę na to, co jemy. Poza podstawowymi artykułami spożywczymi jem tradycyjne warzywa, jak: czosnek, cebula, kapusta....

Co dodaje pani sił w życiu?

200 lat!!!

Jubilatka w gronie pracowników Przedszkola Samorządowego i ks. T. Karwowskiego.

Foto: Roman Petrynik

- Kościół. Bardzo lubię kościół. Mam blisko świątynię, dlatego często chodzę na msze. Może dzięki temu wytrzymałam dużo, a łez było wiele.

Często wraca pani wspomnieniami do lat dzieciństwa, młodości?

- Bardzo często wspominam swoich bliskich. Nocami nie mogę spać, bo ciągle powracam do dawnych lat.

Urodziła się pani 17.IV.1904 w zaborze rosyjskim i była świadkiem wielu wydarzeń historycznych takich, jak pierwsza czy druga wojna światowa. Oprócz przykrych doświadczeń potrafi pani odnaleźć miłe chwile?

- Jedyne szczęśliwe momenty, które pamiętam to mój dawny dom za Bugiem w Hremiaczach gminie i parafii Wołczyn, piękne gospodarstwo i rodzina, której dawno już nie ma.

Jak ocenia pani obecne i odległe czasy?

- Tamte czasy to sama przykrość. Ból i cierpienie. Dzisiaj jest lepiej. Dziękuję Bogu, że mam Polskę. Kocham Polskę taką, jaka jest. Polska to wszystko moje.

Zdaniem pani W. Szarawskiej nie ma recepty na zdobycie, osiągnięcie tak dojrzałego wieku. A może ktoś z Państwa zna lek na długowieczność?

Na stadionie w Janowie Podlaskim. Fot. Roman Petrynik

„Każdy z was, młodzi przyjaciele, znajduje też w życiu jakieś swoje „Westerplatte”. Jakiś wymiar zadań, które musi podjąć i wypełnić.”

Jan Paweł II, Westerplatte, 12.06.1987 r.

KONKURSY W GIMNAZJUM

Pod takim hasłem Publiczne Gimnazjum w Janowie Podlaskim obchodzi w roku szkolnym 2003/2004 5-lecie swojego istnienia i jednocześnie nadanie szkole imienia Wielkiego Polaka Papieża Jana Pawła II. Z tej okazji w murach szkoły zostały zaplanowane uroczystości, które miały uświetnić to wydarzenie.

Szkolne święto w dniu 18 maja 2004 r. rozpoczęła Msza św. odprawiana przez proboszcza parafii Janów Podlaski ks. kanonika **Tadeusza Karwowskiego**, na której byli obecni zaproszeni goście, uczniowie, Grono Pedagogiczne, dyrektorzy okolicznych placówek oświatowych oraz poczty sztandarowe gimnazjum i Szkoły Podstawowej im. Cz. Tańskiego w Janowie Podlaskim, a oprawę Mszy św. przygotowała p. **Małgorzata Nowicka** wraz z grupą dziewcząt z klas I i III.

Następnie w kościele po mszy św. zabrał głos dyrektor gimnazjum p. **Leszek Chwedczuk**, który w kilku słowach przedstawił cel spotkania oraz jego przebieg i zaprosił wszystkich obecnych na krótki montaż słowno - muzyczny w wykonaniu uczniów. Zebrani w kolegiacie janowskiej mogli wysłuchać wierszy Jana Pawła II, deklamowanych przez zwycięzców i uczestników konkursu recytatorskiego.

Konkurs ten został zorganizowany przez Publiczne Gimnazjum w Janowie Podlaskim dnia 17.05.2004 r. i miał wyłonić uzdolnioną młodzież w kierunku oratorskim.

W konkursie wzięło udział 31 uczniów z 30 szkół podstawowych i gimnazjów naszego regionu. Konkurs odbył się w 3 kategoriach wiekowych. Komisja w składzie: p. **Anna Danieluk**, p. **Eugenia Wej**, p. **Krystyna Tychmanowicz**, p. **Małgorzata Nowicka**, p. **Iwona Andruszkiewicz** i p. **Katarzyna Panasiuk** po wysłuchaniu recytacji w wykonaniu dzieci i młodzieży nagrodziła najzdolniejszych książkami, dyplomami i wyróżnieniami w poszczególnych kategoriach wiekowych.

Nagrody wręczył dyrektor p. Leszek Chwedczuk, gdyż to gimnazjum było ich fundatorem. I tak w **kategoriach klas I-III szkół podstawowych** pierwsze miejsce zajęła **Natalia Bielecka** z Łomaz, drugie - **Maria Babkiewicz** z Kodnia i **Jowita Darecka** z Białej Podlaskiej.

W kategorii klas IV-V szkół podstawowych pierwsze miejsce zajęła **Magdalena Ruskowska** z Międzyrzecza Podlaskiego, drugie - **Piotr Lichaczewski** z Kodnia, trzecie - **Dominika Żukowska** z Łomaz.

W **kategoriach - uczniowie gimnazjów**: pierwsze miejsce - **Aleksandra Rudzińska** z Konstątnowa oraz **Ewa Malczuk** z Białej Podlaskiej; drugie miejsce - **Patryk Kwiecień** z Janowa Podlaskiego.

Wszyscy uczestnicy konkursu wraz z opiekunami mieli okazję zwiedzić Janów i okolice. Za przewodnika służyła nauczycielka historii z naszej szkoły p. **Krystyna Kostrzewa**.

Na uwagę zasługuje uczeń naszej szkoły **Patryk Kwiecień**, który już nie po raz pierwszy reprezentował gimnazjum na konkursie recytatorskim i nie zawiódł nas teraz, bo w swojej grupie wiekowej zajął II miejsce.

KONKURSY W GIMNAZJUM

Kolejnym etapem uroczystości dnia 18.05.2004 r. było zwiedzanie sal gimnazjum, w których uczniowie pod opieką wychowawców przygotowali wystawy związane z życiem i działalnością patrona szkoły.

Oglądający mogli przyjrzeć się bliżej takim dekoracjom jak: Z Wadowic do Watykanu, Papież i młodzi, Papież i Polacy, Jan Paweł II - Patron naszej szkoły od pięciu lat, Papież w tytułach, Papież uśmiechu, Ewangelia w życiu Papieża.

Następnie miało miejsce rozstrzygnięcie konkursu plastycznego, na który przybyli zaproszeni goście, uczniowie wraz z opiekunami oraz komisja konkursowa w składzie: p. **Arkadiusz Markiewicz** - artysta malarz, ks. **Tadeusz Karwowski** - proboszcz parafii w Janowie Podlaskim, p. **Jacek Hura** - Wójt Gminy Janów Podlaski, p. **Krystyna Kostrzewa** - Prezes Towarzystwa Przyjaciół Janowa Podlaskiego, p. **Leszek Chwedczuk** - dyrektor gimnazjum, p. **Iwona Andruszkiewicz** - organizator.

Komisja nagrodziła nadesłane prace w czterech grupach wiekowych:

Szkoła Podstawowa kl. I - III; Szkoła Podstawowa kl. IV - VI; Dzieci niepełnosprawne; Gimnazjum.

Wybór najlepszych prac był bardzo trudny, gdyż do konkursu zgłoszonych było 270 prac z wielu szkół powiatu bialskiego. Dodatkowo dzieci w często zaskakujący sposób przedstawiały portret czy sylwetkę Papieża, wykorzystując jako tworzywo wiele materiałów np. drzewo, masę solną, plastelinę, ołówek, farby, kredki, szkło, nici i inne.

Pan Arkadiusz Markiewicz - przewodniczący komisji konkursowej stwierdził podczas wręczania nagród, że temat prac był bardzo trudny i jednocześnie cieszy go fakt, że tak wielu młodych ludzi spróbowało się z nim zmierzyć. Książki, dyplomy i wyróżnienia wręczali ponadto: ks. T. Karwowski, Wójt Gminy Janów Podlaski p. Jacek Hura, p. Krystyna Kostrzewa i p. Leszek Chwedczuk - fundatorzy nagród w II edycji konkursu.

W kategorii klas I-III szkół podstawowych pierwsze miejsce zajęła **Paulina Sterniczuk** z Janowa Podlaskiego, drugie miejsce - **Mateusz Włoszek** z Rossosza, trzecie miejsce - **Amelia Rafał** z Kobylan.

W kategorii klas IV-VI szkół podstawowych pierwsze miejsce zajęła **Wioleta Gołoś** z Małaszewicz, drugie - **Anna Kurianowicz** z Rossosza, trzecie - **Dorota Makarewicz** z Białej Podlaskiej.

W kategorii - uczniowie gimnazjów pierwsze miejsce - **Natalia Kołodyńska** z Dobrynia Dużego, drugie - **Bartłomiej Hryciuk** z Janowa Podlaskiego, **Katarzyna Męczyńska** z Rogoźnicy, **Izabela Wojtczuk** z Rogoźnicy; trzecie - **Kornelia Łaziuk** z Rogoźnicy oraz **Natalia Janiszek** z Białej Podlaskiej.

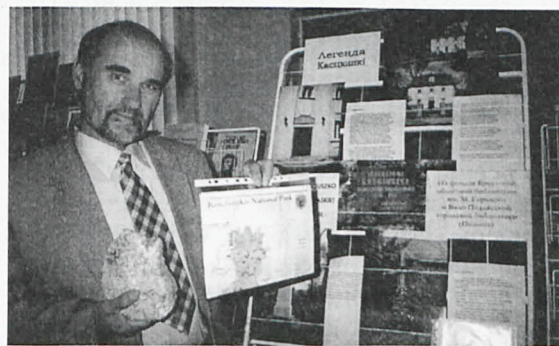
Również i w tym konkursie prace młodzieży naszego gimnazjum zostały dostrzeżone, gdyż II miejsce zdobył uczeń I klasy **Bartłomiej Hryciuk**, a wyróżnienia przyznano uczennicom klas II: **Barbarze Bağlaj**, **Edycie Abramowskiej** i **Ewelinie Rosie**.

Po części oficjalnej nastąpiły rozgrywki sportowe, a główną atrakcją był mecz: nauczyciele gimnazjum kontra funkcjonariusze z jednostki Straży Granicznej w Janowie Podlaskim. Dodatkowo dzięki uprzejmości komendanta miejscowej Straży Granicznej mjr **Marka Kociubińskiego** młodzież mogła obejrzeć z bliska sprzęt straży wyeksponowany na boisku szkolnym.

Iwona Andruszkiewicz

Legenda

Tak była zatytułowana wystawa dokumentująca związki Tadeusza Kościuszki z Polesiem i Podlasiem, którą zorganizowała Biblioteka obwodowa im M. Gorkiego w Brześciu współpracująca z Biblioteką Miejską w Białej Podlaskiej (częściowo dofinansowana przez Radę Powiatu Bialskiego). Fotografie ukazywały stan obecny dworku Sosnowskich w Sosnowicy, gdzie przebywał T. Kościuszko, krzyż w Ratejewiczach (gmina Wisznice), gdzie stała kapliczka, w której modlił się T. Kościuszko, pomnik T. Kościuszki w Witulinie k/Leśnej Podlaskiej, wiele książek z bialskiej biblioteki wraz z krótką informacją przygotowaną przez panią Elżbietę Jakoniuk z Białej Podlaskiej. Wszystko to można było zobaczyć na Międzynarodowej Konferencji poświęconej Tadeuszowi Kościuszce w 210 rocznicę Insurekcji Kościuszkowskiej, która odbyła się w Brześciu 21-23.V br. Jej organizatorami byli Konsulat Generalny RP w Brześciu i Stowarzyszenie Społeczne Polska Macierz Szkolna „Polesie”. Celem Konferencji było i jest nadal uczczenie 210 rocznicy wybuchu Powstania Kościuszkowskiego, pielęgnowanie pamięci o słynnym Polaku, zachowanie i przekazanie uczestnikom prawdy historycznej, wskazywanie młodemu pokoleniu niekwestionowanych autorytetów i wzorców moralnych, uczulenie młodzieży na konieczność ratowania od zapomnienia i dewastacji miejsc pamięci narodowej, obiektów historycznych i zabytkowych, sięganie do polskich korzeni, odrodzenie dumy i godności narodowej Polaków żyjących na Białorusi, zaznaczenie obecności polskich organizacji w życiu społecznym, kulturalnym i naukowym Białorusi.

Prof. Gribow prezentuje kamień z Góry Kościuszki w Australii. W tle bialska wystawa.

Uczestniczyło w niej ponad 200 osób z całej Polski, byli przedstawiciele z Raclawic, Maciejowic, Szczekocin, Krakowa, Warszawy, Wrocławia, Gorzowa Wlkp., Poznania, jak też z Terespoła, Janowa Podl., Białej Podl., Międzyrzecza Podl. i Drelowa. Przyjechali również goście z Rosji, Szwecji, Anglii, Australii i Litwy. Bardzo Licznie zaprezentowali się Białorusini oraz miejscowi Polacy z Macierzy Szkolnej na czele z prezes Marią Sulimą i członkowie Związku Polaków Białorusi z przewodniczącą oddziału brzeskiego Aliną Jaroszewicz, redaktorką biuletynu "Echa Polesia". Na konferencję zgłoszono 39 referatów i

o Kościuszcze

wyłożono je po polsku, białorusku i rosyjsku w czterech sekcjach:

- Powstanie 1794, ludzie i dzieje,
- Spuścizna ideowa Tadeusza Kościuszki,
- Tadeusz Kościuszko w kulturze i nauce,
- Tradycja kościuszkowska a współczesność.

Naukowe wykłady docentów, doktorów habilitowanych ze znanych uczelni przeplatały się z referatami profesorów i nauczycieli różnych szkół, które mają za patrona T. Kościuszkę. Nam podlasiakom miło i przyjemnie było usłyszeć "nie tylko o sławie wojennej" ale również o romantycznych uczuciach do podlasiemek, ciekawie zreferowanych przez **Irinę Pawluczuk** z Biblioteki Obwodowej w Brześciu, która kolejno wymieniła wszystkie kobiety i nieszczęśliwe miłości Naczelnika. Uzupełnieniem tego wątku był referat **Józefa Geresza** z Międzyrzecza Podl. pt. "Pobył Kościuszki na Podlasiu". Byliśmy dumni.

Białorusini z kolei cały czas podkreślają że to ich obywatel. Jednak konferencja pokazała że T. Kościuszko łączy narody, a nie dzieli, o czym mówili Ambasador RP z Mińska Tadeusz Pawlak, Konsul RP w Brześciu **Romuald Kunat**, Prezes Macierzy Szkolnej **Maria Sulima** oraz przedstawiciele władz Białorusi. Młodzież i dzieci z zespołu polonijnego "Karolinka" wykonały Poloneza ze "Strasznego Dworu" St. Moniuszki i inne tance polskie w pięknych strojach. Dumnie na to wszystko spoglądał z portretu T. Kościuszko w asyście flagi RP i RB.

Jeden dzień trwała wycieczka "Śladami Kościuszki". Kolumna autokarów z Polski, samochody białoruskie a na czele z proporczykiem auto Konsula w obstawie milicyjnych radiowozów, szybko przemieszczała się z miejsca na miejsce. Byliśmy w Siechnowiczach (rejon Żabinka), gdzie jest pomnik przed szkołą i izba pamięci T. Kościuszki. Zwiedziliśmy miejsce bitwy z 1794 r. gen. Karola Sierakowskiego z korpusem Suworowa pod Krupczycami, odbudowano tu pomnik – kapliczkę z łacińskim krzyżem, będą jeszcze wmurowane odpowiednie tablice. Zwiedzaliśmy również kościół w Kosowie, gdzie był ochrzczony T. Kościuszko (rejon Iwacewice), o czym informują polskojęzyczne tablice oraz uroczysko Mereczowszczyzna, miejsce urodzin naszego bohatera narodowego. Białorusini błyskawicznie odbudowali na starych fundamentach dworek Kościuszki, w którym będzie muzeum (otwarcie nastąpi jesienią). Kilka lat temu ustawili tu wielki głaz i odsłoniли tablicę w języku białoruskim.

Wszędzie czekały na nas zgromadzone tłumy okolicznych mieszkańców. Władze poszczególnych rejonów witały nas chlebem i solą. Krótkie powitalne przemówienia nawiązujące do T. Kościuszki, po czym składano wieńce i kwiaty przy pomnikach i tablicach. Występy zespołów ludowych. Zwiedzanie tych wszystkich ciekawych miejsc, dużo zdjęć, zakup pamiątek rękodzieła ludowego z Białorusi. Lecz nie da się opisać wejścia do autentycznych piwnic dworku, gdzie urodził się i wychowywał Kościuszko... oraz tej atmosfery gdy zespół w ludowych strojach białoruskich 130 km od granicy RP przy odbudowywanym dworku powitał kilkusetosobową delegację uczestników konferencji "Polonezem Kościuszki" w języku polskim!... Kresowiakom, którzy opuścili te tereny po wojnie, zakręciła się łza w oku. Była też piosenka "Polesia czar", a do tego piękna pogoda. Tak w telegraficznym skrócie przebiegała Międzynarodowa Konferencja o T. Kościuszcze, w której uczestniczył również przedstawiciel Rady Powiatu Białskiego.

Tekst i foto: Ryszard Bos

Wspomnienia

POWRÓT DO KRAJU

Był listopad 1956 rok. Po przekroczeniu granicy w Terespolu skierowano nas do punktu repatriacyjnego w Grabanowie. Po latach spędzonych na zesłaniu w Południowym Kazachstanie (półpustynia) wszystko było nowe. Tu była prawdziwa polska jesień, a potem zima, wiosna i lato. Były drzewa i las. W Grabanowie miałam zjeść po raz pierwszy od wielu lat posiłki złożone z trzech dań!!! Było to wszystko bardzo smaczne. Nie pamiętam, ile czasu tam spędziliśmy, ale co najmniej 3,4 tygodnie.

Mąż miał bezpłatny bilet i mógł jeździć po Polsce, szukać miejsca pracy i zamieszkania, za co mojej Ojczyźnie jestem bardzo wdzięczna. Ponieważ mieliśmy w Kraju rodzinę w Zagórzcu Śląskim, w Leśnej k/Lubania, Sulechowie tam pojechał mąż. W Sulechowie proponowano nam pracę w jednostce wojskowej, ale nie zdecydowaliśmy się. Natomiast tu zaproponowano nam Janów Podlaski i Stadninę Koni, a konkretnie pracę w gospodarstwie rolnym. Mąż z zawodu kowal dostał pracę w kuźni na Zamku, swoją pracę bardzo lubił.

Zamieszkivaliśmy w budynku gdzie teraz jest zespół szkół na piętrze, w mieszkaniu od ulicy, gdzie z okien widziałam Janów. W każdą niedzielę obserwowałam ludzi przychodzących do kościoła. Tak poznałam szybko mieszkańców Janowa. W piątki odbywał się targ. Zbierało się dużo ludzi oraz dużo furmanek. Można było kupić prosiaki, zboże itp.

Pierwsza moja pracą była praca w Ośrodku Zdrowia. Ośrodek Zdrowia mieścił się tam, gdzie teraz sala katechetyczna. Pracę dostałam dzięki Zosi Jaworskiej obecnie Mironiuk. Zastąpiłam jej mamę, która odeszła na emeryturę. Dyrektorem ośrodka był wspaniały doktor Mroczkowski. W ośrodku zdrowia sprzątałam i jeździłam do Białej po medykamenty. Do Białej jeździła „ciuchcia”, a potem autobus raz dziennie. Tak, że wyjazd zajmował cały dzień. Pracowałam w Ośrodku 2 lata.

Po latach dzięki Pani Kazimierze Andrzejewicz (mieszka teraz w Białej) dostałam pracę w sklepie odzieżowym w Janowie Podlaskim. Moim kierownikiem był p. Rosporski (zmarł niedawno), który prowadził chór. Chór nadal istnieje i słuchamy jego koncertów na spotkaniach Sybiraków w Białej Podlaskiej. Tu też przepracowałam 2 lata. Poznałam wielu ludzi. Zanim zesłano mnie do Kazachstanu zdażyłam ukończyć dzięki mojej mamusi średnią szkołę i o tym powiedziałam śp. Helenie Okoń (później najlepszej koleżance). Ona powiedziała mi: „Znasz język rosyjski, możesz uczyć tego języka w szkole”. Wówczas podjęłam decyzję życiową i podjęłam studia na filologii rosyjskiej w ten sposób zostałam nauczycielką języka rosyjskiego. Przepracowałam w szkole w Janowie Podlaskim 28 lat.

Leokadia Silwion

janowskie archiwalia.

Состоялось въ посадь Яновъ двадцать девятого
мая /девятого июня /тысяча восемьсотъ девяности
четвертого года въ семь часовъ вечера, Явилась и
Чеславъ Таисскій /Czesław Tański / тридцати одногого
отъ роду художникъ живописецъ временно проживающъ
на Вологодѣ въ присутствіи свидѣтелей: Мадуси
тисей старшаго ветеринарнаго врача корока пятимил
и дварда Мендѣ младшаго ветеринарнаго врача
двадцати восьми лѣтъ отъ роду, обоего пола
свѣдующихъ на Вологодѣ и предъвишь Машѣ Младен
мусевскога помя, объявилъ что онъ родился въ городѣ М
лвѣ при уицѣ Тверской даиъ Горичнова двадцати
шестого февраля /тринадцатого марта /тысяча
восемьсотъ девяности второго года въ дванадц
часовъ пополуночи отъ законной ея жены Маріен
происжденной Якубовской /Марыяны Якубовс
kich / двадцати восьми лѣтъ отъ роду Младенку
столь при святыхъ Крестехъ совершеномъ ея
и ея Маша дана и ея Мадуси - Маріенѣ
/Tadeusz Małucha / а воспріимщиками ея были Д
вардъ Мендѣ и Анна Бетлей, Актъ сей объявленъ
суду и свидѣтелямъ прочтаны, Маша объявлена
и свидѣтелямъ подписаны; О порядкѣ ея ея
акта посылъ довано по прикомъ отсутствіи отца.

Гр. Семействъ и уицѣ Яновъ
Czesław Tański

Ten dokument z archiwum Kolegiaty liczy 110 lat. Został sporządzony w kancelarii parafialnej 29.V.1894 i dotyczy chrztu syna Czesława Tańskiego - Tadeusza, znanego inżyniera, mechanika, konstruktora samochodowego i silników w spalinowych, samochodowych oraz lotniczych. On też opracował dokumentację pierwszego polskiego samochodu osobowego (produkowanego później w małych ilościach). Zginął w obozie w Oświęcimiu w 1941 r.

U dołu z lewej strony oryginalny podpis Czesława Tańskiego.

W kolejnym numerze zamieścimy reportaż z dnia patrona w Szkole Podstawowej im. Czesława Tańskiego w Janowie Podlaskim.

Zapraszamy do współpracy
oraz zamieszczania
ogłoszeń i reklam.

Czekamy na Państwa uwagi i sugestie.

Kontakt w stopce redakcyjnej

Redakcja "Nowin Janowskich"